

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้เค็ด อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

คำนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่ สังกมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐ จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่ม คุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย และตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ. 2546 จึงต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทาง การเมือง รวมถึงการตรวจสอบ การใช้อำนาจในทุกระดับ ดังนั้น เพื่อประสัมพันธ์กระบานการมีส่วนร่วมและการให้บริการต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้เค็ด และให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก พ.ศ. 2558 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 โดยมีเป้าหมายเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ลดต้นทุนของประชาชนและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของภาครัฐ สร้างความโปร่งใสในการ ปฏิบัติราชการ เปิดเผยขั้นตอน ระยะเวลาให้ประชาชนทราบ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้เค็ด ได้จัดทำคู่มือสำหรับ ประชาชน ในเรื่องการมีส่วนร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับ ประชาชนที่มาติดต่อราชการ รับทราบขั้นตอน ระยะเวลาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาคราชการที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนท้องถิ่น จะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่มีความ ใกล้ชิดกับประชาชนได้ทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาคราชการ จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้เค็ด

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

สำนักปลัด มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และราชการที่มีได้ กำหนดให้เป็น หน้าที่ของราชการส่วนใดในองค์การบริหารส่วนตำบล งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย รวมทั้งกำกับเร่งรัดการ ปฏิบัติราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนงานการปฏิบัติ ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งหน้าที่ในการบริหารงาน ดังนี้

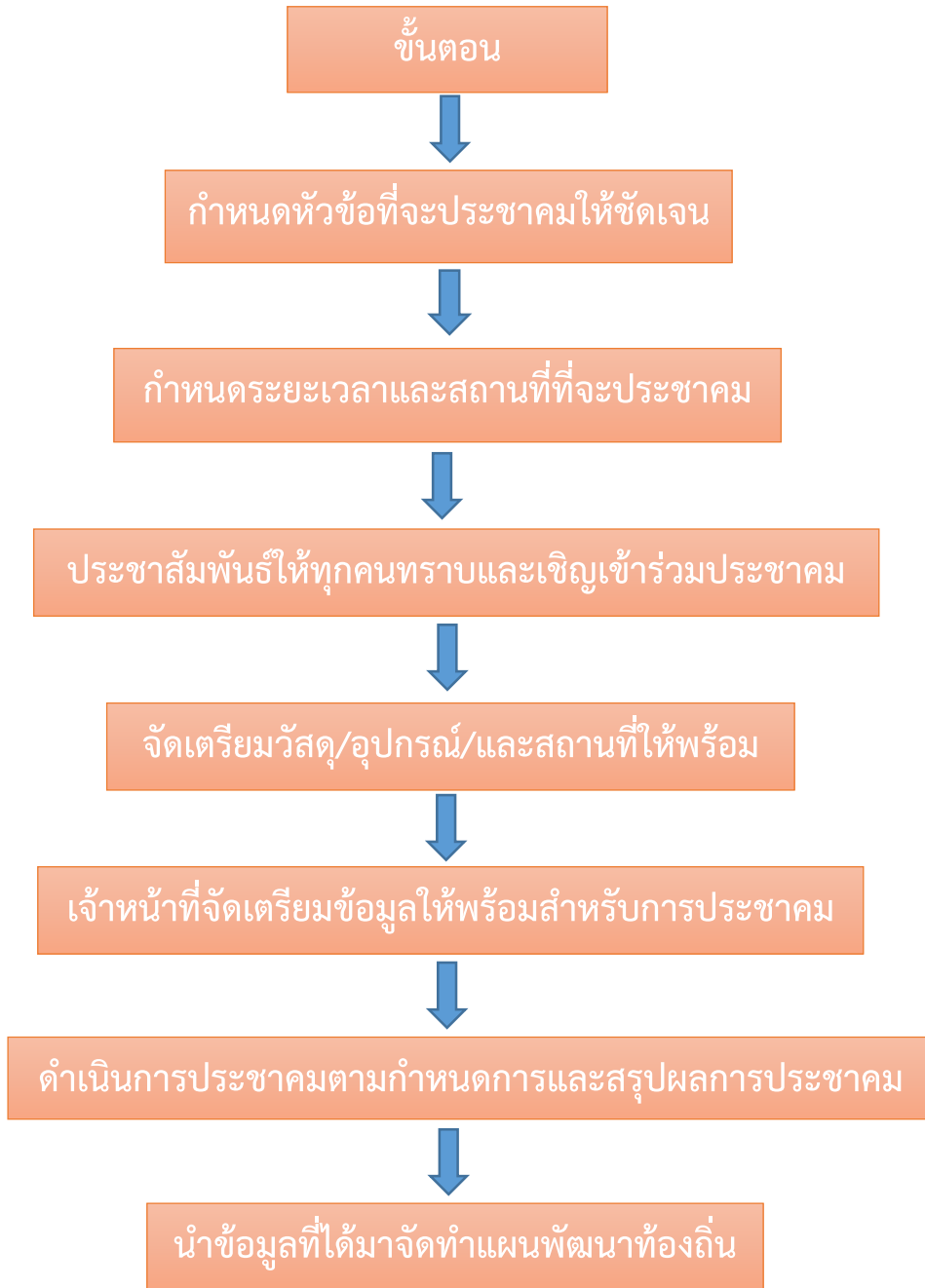
1. งานบริหารงานทั่วไป
2. งานนโยบายและแผน
3. งานกฎหมายและคดี
4. งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. งานส่งเสริมการเกษตร
6. งานเกษตรและสิ่งแวดล้อม

กองคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการจ่าย การรับ การนำส่ง การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกางานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการ จัดทำงบประมาณ ฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่างๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และ รายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำ เดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับการ พัสดุของ องค์การ บริหารส่วนตำบลและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งหน้าที่การ บริหารงาน ดังนี้

1. งานการเงิน
2. งานบัญชี
3. งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้
4. งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและ ทดสอบ คุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ การตรวจสอบ การก่อสร้าง งานการควบคุมอาคารตาม ระเบียบกฎหมายงาน แผนการปฏิบัติ งานก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งาน แผนงานด้านวิศวกรรม เครื่องจักรกล การรวบรวมประวัติ ติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล การ ควบคุม การบำรุงรักษา เครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงานควบคุม เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์อะไหล่ น้ำมัน เชื้อเพลิง และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งหน้าที่ในการบริหารงาน ดังนี้

1. งานก่อสร้าง
2. งานออกแบบและควบคุมอาคาร
3. งานผังเมือง
4. งานไฟฟ้าสาธารณะ
5. งานสารบรรณ

ทำไมต้องมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

เพื่อให้มั่นใจได้ว่า สิ่งที่สมาชิกในชุมชนมองว่า จำเป็นเร่งด่วน สำคัญ ห่วงกังวล เป็นปัญหา จะได้รับการตอบสนองหรือแก้ไขอย่างเป็นผล หลักการสำคัญของการมีส่วนร่วม

1.เปิดใจให้กว้าง รับฟังข้อมูลจากกันและกัน

2.ทุกคนมีความคิด และในการคิดร่วมกันนั้นมี คุณค่ามากกว่าสิ่งอื่น “ทุกความคิดมีคุณค่า” ที่จะให้ชุมชนของเรา พัฒนาได้อย่างยั่งยืน (คือ ทุกคนจะอยู่ดี กินดี ร่วมกันถึงลูกหลาน) จึงต้องเปิดโอกาสให้ทุกคน ได้เข้าร่วมกิจกรรม

3.ทุกคนมีอิสรภาพในการมีส่วนร่วม

4.ทุกคนต้องสามารถเข้าร่วมกิจกรรม และช่วยสร้างโอกาสให้เขามีความสามารถในการเข้าร่วมได้

5.ทุกคนเสมอภาคกันในการแสดงความคิดเห็น ไม่มีใครมีอำนาจเหนือใคร ต่างก็เป็นหุ้นส่วนทางความคิด เพื่อการ พัฒนาร่วมกัน

6.ทุกคนมีจิตสำนึกที่จะมามีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของชุมชน
ผลที่จะเกิดขึ้น

1.แผนพัฒนาท้องถิ่นที่มาจากการมีส่วนร่วม ประชาชนจะเป็นความภาคภูมิใจของประชาชนเองเพราะมาจาก ความคิดของประชาชนที่เห็นพ้องต้องกันของทุกคน พื้นฐานของการคิดร่วมกัน คิดจากสิ่งที่อยู่ในชุมชน จะทำให้เกิด การมองไกล และความภาคภูมิใจในสิ่งที่ดีที่มีนั้นมากยิ่งขึ้น ทุกคนมีดี คิดดี เพื่อสังคม งบประมาณเป็นของทุกคน มาช่วยกันออกแบบว่าจะทำอย่างไร เพื่ออะไร อย่งไร ให้เกิดผลดีสำหรับทุกคน

2.งบประมาณมีจำกัด แต่สามารถใช้ได้อย่างคุ้มค่า เพราะชาวบ้านมาช่วยกันคิดปรึกษาหารือร่วมกัน ออกแบบ อนาคตร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน และติดตามผลการลงมือทำร่วมกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม

1.ได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐาน ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและ สามารถเข้าถึง บริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

2.มีบทบาทในการตัดสินใจและดูแล ตรวจสอบและสามารถสนับสนุนการดำเนินการกิจกรรมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

3.มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การเสนอปัญหาและความ ต้องการของชุมชน การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การไปเลือกตั้งผู้บริหาร/ สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการเสนอข้อบัญญัติและการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและงบประมาณท้องถิ่น แผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 ระเบียบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ต้องจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในระยะเวลายาว เพื่อให้ทราบทิศทางและค่าใช้จ่ายในอนาคต และเพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์ในระยะยาวถูกนำไปปฏิบัติได้จริง จำเป็นต้องจัดทำแผนงบประมาณที่ยืด ผลสำเร็จของงานเป็นเป้าหมาย และมีลักษณะการจัดทำที่มีความต่อเนื่องแบบก้าวหน้า เพื่อสร้าง ความมั่นใจ ใน การจัดสรรงบประมาณประจำปี

การดำเนินการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ทั้ง 2 ฝ่าย คือ

ฝ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารท้องถิ่น

ควรสนับสนุนให้มีการทำแผนชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกหมู่บ้าน โดยการให้คำแนะนำในการจัดทำให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ สนับสนุนข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนชุมชน สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมอย่าง สร้างสรรค์ และพิจารณาทำโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกับชุมชน นำโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นความสามารถของชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โครงการหรือกิจกรรมที่เป็นปัญหาความต้องการของประชาชนจากการจัดเวทีประชาคมอย่างสร้างสรรค์ จะต้องถูกบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่อย่างบูรณาการ และช่วยเชื่อมต่อ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับปัญหาความต้องการของประชาชน นำไปสู่การเห็นพ้อง ต้องกันและทำงานร่วมกันเป็นภาคีเครือข่าย การพัฒนาในพื้นที่ต่างๆ สร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตอบสนองความต้องการของ ประชาชนอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

ฝ่ายประชาชน

ควรเข้าร่วมการประชุมประชาคมอย่างสร้างสรรค์ทุกครั้งที่มีการจัดประชุมประชาคมเพื่อทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือแผนอื่นๆ ซึ่งการประชุมประชาคมมักอยู่ในช่วงระหว่างเดือนตุลาคมถึงมีนาคมของทุกปีโดยที่ประชาชน หรือชุมชนควรร่วมตัวกันจัดทำแผนของชุมชน หรือแผนของหมู่บ้านตนเองไว้ โดยใช้ข้อมูลจากที่เก็บเอง หรือข้อมูล จาก หน่วยงานอื่นๆ มาสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนด้วย นอกจากนี้ ยังต้องติดตามกระบวนการ และขั้นตอนการ ยก ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น การพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะดำเนินการในช่วง ระหว่าง เดือนเมษายนถึงมิถุนายนของทุกปี ที่สำคัญคือ ประชาชนควรจะต้องมีความรู้เรื่องกระบวนการพัฒนาและ เขียน ข้อเสนอโครงการ เพื่อได้เสนอโครงการที่ต้องการไปสู่หน่วยงานต่างๆ ได้ทันท่วงที